

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **T/14595.**

Benyújtás dátuma: **2021-01-15 11:02**

Parlex azonosító: **DW156E4J0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Törvényjavaslat benyújtása**

Benyújtó: **Nunkovics Tibor (Jobbik)**

Törvényjavaslat címe: **A betétdíjról**

Az Alaptörvény 6. cikkének (1) bekezdése alapján „**A betétdíjról**” címmel a mellékelt törvényjavaslatot kívánom benyújtani.

2020. évi törvény

A betétdíjról

Az Országgyűlés a környezet és az emberi egészség védelme, a környezetterhelés mérséklése, a természeti erőforrásokkal való takarékos gazdálkodás, az erőforrás-felhasználás hatásainak csökkentése, hatékonyságának javítása, továbbá a hulladékképződés megelőzése, mennyiségének csökkentése, valamint a használt csomagolóeszközök és göngyölegek újrahasználata, fogyasztási-termelési körforgásban tartása érdekében a csomagolóeszközök és göngyölegek betétdíjáról a következő törvényt alkotja:

1. A törvény hatálya

1. §

(1) A törvény hatálya kiterjed

- a) minden folyékony élelmiszer tárolására szolgáló merev falú csomagolóeszközre,
- b) az a) pontban meghatározottak tárolására, szállítására szolgáló rekeszekre, tárolóedényekre, valamint
- c) minden egyéb, újrahasználatra alkalmas tároló és logisztikai eszközre (különösen rekeszek, ládák, edények, raklapok és ezekhez hasonló eszközök).

(2) A törvény hatálya az (1) bekezdésben meghatározott eszközökre akkor terjed ki, ha

- a) azokat Magyarországon belföldi forgalomba hozatal céljából előállítják, vagy belföldi forgalomba hozatal céljából Magyarországra importálják,
- b) azok űrtartalma 0,2 liter és 3 liter között van,
- c) anyaguk fém, műanyag, vagy üveg,
- d) a bennük tárolt folyékony élelmiszer
 - da) víz, szódavíz, ásványvíz, ízesített víz,
 - db) szénsavas vagy szénsavmentes üdítőital, tea,
 - dc) gyümölcsital, gyümölcsnektár, gyümölcslé,
 - dd) alkoholtartalmú vagy alkoholmentes sör, ízesített sör,
 - de) bor, pezsgő, ízesített bor, kevert bor vagy égetett szesz alapú alkoholos italok,
 - df) égetett szeszek, likőrök, valamint
 - dg) tej, ízesített tej, tejtital, ivójoghurt, joghurtital.

(3) Nem terjed ki a törvény hatálya

- a) a 0,2 literesnél kisebb és 3 literesnél nagyobb űrtartalmú italcsomagolásokra,
- b) űrtartalmuktól függetlenül a
 - ba) társított kartonalalapú italos dobozokra,
 - bb) a „bag in box” típusú, kartondobozban foglalt nem merev falú folyékony élelmiszer tárolására szolgáló, csappal ellátott fóliákra azok anyagösszetételétől függetlenül, és
 - bc) egyéb nem merev falú italcsomagolásokra (különböző anyagú fóliák, zacskók, forrasztott, záróelemes tasakok).

(4) A betétdíjjal és a betétdíjas termékek hulladékká válásával összefüggő, e törvényben nem szabályozott fogalmak, továbbá rendelkezések tekintetében a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvényt (a továbbiakban: Ht.) kell alkalmazni.

2. Értelmező rendelkezések

2. §

E törvény alkalmazásában

1. kereskedő: a terméket viszonteladónak, illetve felhasználónak átadó, értékesítő nem gyártó gazdálkodó szervezet, továbbá – ha az egyutas betétdíjas terméket nem Magyarország területén állítják elő – az, aki a terméket gazdasági tevékenysége körében Magyarország területén elsőként forgalomba hozza;
2. gyártó: a termék előállítója, továbbá – ha a többutas betétdíjas terméket nem Magyarország területén állítják elő – az, aki a terméket gazdasági tevékenysége körében Magyarország területén elsőként forgalomba hozza;
3. egyutas betétdíjas termék: a betétdíj fizetési kötelezettséggel terhelt merev falú csomagolóeszköz, mely újratöltésre nem alkalmas, vagy annak újratöltése a gyártónak nem áll szándékában;
4. többutas betétdíjas termék: a betétdíj fizetési kötelezettséggel terhelt merev falú csomagolóeszköz, mely újratöltésre alkalmas, és azt gyártója újratöltés céljából visszafogadja;
5. kereskedelmi betétdíj: bármely egyutas betétdíjas termék forgalomba hozatalakor a kereskedő által felszámítandó betétdíj;
6. gyártói betétdíj: bármely többutas betétdíjas termék első és viszonteladói forgalomba hozatalakor a gyártó, majd a kereskedő által felszámítandó betétdíj;
7. végső fogyasztó: bármely magán- vagy jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, mely a betétdíjas terméket a csomagolásban lévő folyékony ételkészlet elfogyasztása céljából vásárolja.

3. A betétdíj felszámításának és visszafizetésének kötelezettje

3. §

(1) A kereskedelmi betétdíj kötelezettje a kereskedő. A kereskedelmi betétdíjat a kereskedelmi, viszonteladói lánc minden tagja köteles felszámítani, illetve az egyutas betétdíjas termék visszaszolgáltatásakor maradéktalanul visszafizetni. A betétdíjat utolsóként az a forgalmazó számítja fel, amely a végső fogyasztó felé értékesít.

(2) A gyártói betétdíj elsődleges kötelezettje a gyártó. A gyártói betétdíjat a kereskedelmi, viszonteladói lánc minden tagja köteles felszámítani, illetve a többutas betétdíjas termék visszaszolgáltatásakor maradéktalanul visszafizetni. A betétdíjat utolsóként az a forgalmazó számítja fel, amely a végső fogyasztó felé értékesít.

(3) Nem köteles a betétdíjat a végső fogyasztó felé történő értékesítéskor felszámítani a

vendéglátóipari tevékenységet végző forgalmazó abban az esetben, ha a végső fogyasztó a betétdíjas termékbe csomagolt folyékony élelmiszert a vásárlás helyszínén fogyasztja el, és a betétdíjas terméket nem viszi magával.

(4) A betétdíj felszámításának kötelezettsége az étel-, italautomatából betétdíjas terméket értékesítő forgalmazót is terheli, de ezeket a forgalmazókat közvetlen visszavételi kötelezettség nem terheli. Az étel- és italautomatából betétdíjas terméket forgalmazó köteles az általa értékesített betétdíjas termékek csomagolásainak visszavételére más, területileg közel eső visszavételi hellyel rendelkező kiskereskedelmi egységgel szerződést kötni, amely helyette a visszavételi kötelezettséget teljesíti. A visszavétel helyét az értékesítő étel-, italautomatán jól látható módon fel kell tüntetni. A visszavételi kötelezettséget átvállaló kiskereskedelmi egység a betétdíjas termékek csomagolóeszközeinek visszaváltásáért és kezeléséért jogosult a visszavételi kötelezettséggel nem terhelt forgalmazótól a szolgáltatással arányos díjat felszámítani. Étel- és italautomatán keresztül történő forgalmazás csak a visszavétel egyidejű biztosítása mellett történhet.

(5) A betétdíjas termék csomagolóeszközeinek visszavétele alól a területi környezetvédelmi és természetvédelmi hatóságtól felmentést kérhet az a forgalmazó, mely kiskereskedelmi egységének alapterülete nem haladja meg az 50 m²-t. A betétdíjas terméket visszavételi kötelezettség alóli felmentéssel forgalmazó köteles az általa értékesített betétdíjas termékek csomagolásainak visszavételére más, területileg közel eső visszavételi hellyel rendelkező kiskereskedelmi egységgel szerződést kötni, amely helyette a visszavételi kötelezettséget teljesíti. A visszavétel helyét a kiskereskedelmi egységben jól látható módon fel kell tüntetni. A visszavételi kötelezettséget átvállaló kiskereskedelmi egység a betétdíjas termékek csomagolóeszközeinek visszaváltásáért és kezeléséért jogosult a visszavételi kötelezettséggel nem terhelt forgalmazótól a szolgáltatással arányos díjat felszámítani. Ha a visszavételi kötelelem átvállalására vonatkozó szerződés megszűnik, úgy a kiskereskedelmi egység visszavételi kötelelem alóli mentesítésre kiadott engedély hatályát veszti.

4. A gyártó kötelezettségei

4. §

(1) A gyártó az általa forgalmazott vagy az általa forgalmazott göngyölegekkel azonos betétdíjas termékek göngyölegének visszavételére és a betétdíj visszafizetésére kötelezett. Az újrahasználtra alkalmas göngyölegek tárolását, tisztítását, újratöltését oly módon biztosítja, hogy azok minél hosszabb idejű használatra, forgalomban tartásra alkalmasak legyenek. A betétdíjas termékekkel azonos módon kezeli, továbbá a kereskedelmi forgalom számára biztosítja a betétdíjas termékek tárolására, szállítására szolgáló újrahasználtra alkalmas gyűjtőcsomagolásokat (rekeszek, ládák), raklapokat.

(2) A gyártó által forgalomba hozott betétdíjas termékek, azok gyűjtőcsomagolásai (rekeszek, ládák), raklapok – ha azokkal kapcsolatban a gyártó az előírt adatszolgáltatási kötelezettségeinek eleget tesz – mentesek a környezetvédelmi termékdíj alól.

(3) A gyártó köteles a betétdíjas termékek csomagolásaiból, gyűjtőcsomagolásaiból, raklapokból elhasználódás, törés miatt keletkezett hulladékok anyagfajtként történő elkülönített gyűjtésére és hasznosításra történő átadására.

(4) A gyártó az általa előállított, illetve forgalomba hozott termék újrahasználatának, továbbá újrahasználatra előkészítésének elősegítése érdekében a termék vagy alkatrészének újrahasználatát, valamint javítását biztosító hálózatot alakít ki és működtet.

(5) Betétdíjas termékek gyártói ágazati vagy ágazatközi göngyölegkezelő szervezetet hozhatnak létre a gyártói betétdíjas termékek újrahasználatos csomagolásainak koordinált beszerzésére, visszagyűjtésére, készletezésére, átmeneti tárolására, valamint logisztikai kezelésére. A gyártói jogokat és kötelezettségeket a kezelő szervezetre átruházhatják. Göngyölegkezelő szervezet létrehozása esetén a kereskedelmi vállalkozásoktól történő visszavételt a göngyölegkezelő szervezet teljesíti.

5. A betétdíj mértéke

5. §

(1) A kereskedelmi betétdíj mértéke 40 forint/db.

(2) A gyártói betétdíj mértéke betétdíjas termékegységenként 30 forint/db, kivéve, ha a gyártó vagy a göngyölegkezelő szervezet a betétdíjas termék újrahasználatos csomagolására az itt előírtnál magasabb mértékű betétdíjat állapít meg. A választott betétdíj mértéke nem lehet azonos az egyutas csomagolások (1) bekezdésben előírt betétdíjával.

(3) Az újrahasználatra alkalmas betétdíjas termékek gyűjtőcsomagolásainak, raklapjainak betétdíját a gyártó vagy a göngyölegkezelő szervezet szabadon állapítja meg.

6. Választékban tartási kötelezettség

6. §

(1) A kereskedelmi vállalkozások kötelesek az újrahasználatra alkalmas gyártói betétdíjas termékeket választékban tartani, és megvásárlásukat a végső fogyasztók számára lehetővé tenni.

(2) Az újrahasználatra alkalmas gyártói betétdíjas csomagolásban forgalmazott termékek mennyisége az értékesített betétdíjköteles csomagolási egységek darabszámának százalékában kerül meghatározásra, és azt kereskedelmi vállalkozásonként éves összesítésben kell teljesíteni. Az e törvényben előírt értékesítési arányt el nem érő vállalkozások kötelesek az elvárt arány és a teljesített arány közti különbözetre számítva betétdíjköteles csomagolási egységenként, darabonként 10.-Ft környezetvédelmi termékdíjat a tárgyév utolsó negyedévére vonatkozó környezetvédelmi termékdíj bevallásban bevallani és megfizetni.

(3) A választékban tartási kötelezettség teljesítésénél a kereskedő termékkörönként a következő arányok elérését köteles biztosítani:

1. víz, szódavíz, ásványvíz, ízesített víz: 50%
2. szénsavas vagy szénsavmentes üdítőital, tea: 33%
3. gyümölcsital, gyümölcsnektár, gyümölcslé: 50%
4. alkoholtartalmú vagy alkoholmentes sör, ízesített sör: 67%
5. bor, pezsgő, ízesített bor, kevert bor vagy égetett szesz alapú alkoholos italok: 20%
6. égetett szeszek, likőrök: 20%
7. tej, ízesített tej, tejsitalok, ivójoghurtok, joghurtitalok: 50%

(4) A (3) bekezdésben meghatározott teljesítési arányok számításánál az adott termékkör kategóriában forgalmazott nem betétdíjköteles csomagolásokat (mint például társított karton, rugalmas falú fólia, „bag in box”) figyelmen kívül kell hagyni.

7. Felhatalmazó rendelkezések

7. §

Felhatalmazást kap a Kormány, hogy az e törvényben foglalt intézkedések gazdasági és környezetvédelmi hatásait nyomon kövesse, értékelje, és e törvény szükséges módosításait készítse elő, továbbá terjessze az Országgyűlés elé különösen a társított csomagolások betétdíja, a választékban tartási kötelezettség arányszámainak meghatározása, és a betétdíjak mértéke tekintetében oly módon, hogy az 2025. január 1-jén hatályba léptethető legyen.

8. Hatályba léptető rendelkezések

8. §

(1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – 2021. szeptember 1-jén lép hatályba.

(2) A 6.§ 2022. január 1-jén lép hatályba.

Általános indokolás

A Magyarország által is elfogadott Európai Unió hulladékgazdálkodási alapelvekből következik az a hulladékgazdálkodási prioritási sorrend, miszerint elsődleges cél a hulladék keletkezésének megelőzése, ezt követi az újrahasználat, továbbá ez után következik az újrahasznosítás. Hiába az elfogadott alapelv, a magyar gazdasági keretek és környezetjogi szabályozás nem tesz ennek eleget. Az élelmiszeriparban – különösen az erre kifejezetten alkalmas ital és folyékony élelmiszer palackozás területén – az újrahasználati rendszerek szerepe az elmúlt 3 évtizedben folyamatosan szűkült. Az újratölthető üveg és visszaváltható (többutas) PRB palackok helyét szinte minden szegmensben egyutas fém, műanyag és üveg csomagolások vették át. Az egyutas, egyszeri használatot követően hulladékká váló ital- és folyékony élelmiszercsomagolások visszagyűjtési és hasznosítási arányai kedvezőtlenek, a hulladék jelentős része hasznosítás helyett jobb esetben lerakóba, de sok esetben illegálisan kerül elhelyezésre. Jelen javaslat több célt szolgál: egyrészt egységesen előírja az egyutas ital- és folyékony élelmiszer csomagolások betétdíjas rendszerbe történő bevonásának kötelezettségét, ezáltal a gyűjtés és hasznosításra történő átadás kötelezettségét az önkéntes lakossági gyűjtésből kötelezően a kiskereskedelmi vállalkozások feladatává teszi. Másrészt az újrahasználatra alkalmas betétdíjas termékek választékban tartási kötelezettségének előírásával biztosítja, hogy a csomagolási hulladék mennyisége jelentősen csökkenjen, és a kiskereskedelmi vállalkozások gazdasági szempontból is érdekelték legyenek az újratölthető csomagolások rendszerben tartására, azok minden ital- és folyékony élelmiszer szegmensre történő kiterjesztésére.

Részletes indokolás

1. §

2. §

3. §

4. §

5. §

6. §

A törvényjavaslat az újrahasználatra alkalmas italcsomagolások, különösen az újratölthető üvegek, és többszöri használatra alkalmas PET palackok (PRB) tekintetében a kereskedelmi vállalkozások számára választékban tartási kötelezettséget és forgalmazási arányokat ír elő. Az előírt arányoktól való elmaradás esetére többlet környezetvédelmi termékdíj bevallási és fizetési kötelezettséget ír elő. A javaslatban szereplő arányszámok figyelembe veszik az egyes csomagolóeszköz-fajták meglévő arányait az egyes italcsomagolási szegmensekben.

7. §

E törvényjavaslat felhatalmazza a kormányt jelen törvény módosításának előkészítésére oly

módon, hogy az 2025. január 1-jétől – a társított csomagolások betétdíjassá tételének időpontjától – hatályba léptethető legyen. A javaslat célja, hogy ugyanezzel az időponttal valósuljon meg a választékban tartási kötelezettség újrászabályozása és a betétdíjak mértékének változtatása a bevezetést követő 3 év gyakorlati tapasztalatai alapján.

8. §